

Lärare för grundskolans tidigare år med inriktning svenska, matematik och engelska I

Teacher for the early years of compulsory school, specialising in Swedish, mathematics and English I

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: LGS011

Version: 6.0

Fastställd av: Institutionsstyrelsens kursplaneutskott 2011-01-11

Gäller från: VT 2011

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: För studenter som läser kursen som sin första inriktning:

- Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng, där minst 15 högskolepoäng ska vara godkända, därav all VFU
-

För studenter som läser kursen som sin andra inriktning:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde 1, 30 högskolepoäng
- Minst 45 högskolepoäng från den första inriktningen ska vara godkända, därav all VFU, (eller motsvarande)

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

I delkursen studeras de för delkursen relevanta styrdokumentet för förskoleklassen och grundskolan med särskilt fokus på den kunskapssyn som framträder i dessa. Vidare granskas, med utgångspunkt i kategorierna kön, klass och etnicitet, den mångkulturella skolans förutsättningar att skapa en god lärandemiljö för alla barn. Studenten kommer också att få en inblick i hur skapande aktiviteter kan användas som ett sätt att främja lärande. Särskild uppmärksamhet ägnas barnlitteraturens betydelse för språkutvecklingen samt skönlitteraturen som en källa till kunskap, glädje, självkännedom och förståelse för andra. Aktuell ämnesdidaktisk forskning läses och diskuteras.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp

I denna delkurs fördjupas studiet av den mångkulturella skolans uppdrag att skapa kreativa lärandemiljöer för alla barn oavsett bakgrund. Delkursen behandlar även frågor rörande bedömning av elevers lärande och utveckling. Delkursen fördjupar även det ämnesdidaktiska perspektivet i matematik och svenska. Matematiken fokuserar på att hitta strukturer snarare än den färdiga produkten. Samband mellan tal och mönster bearbetas samtidigt som olika aspekter på taluppfattning och rumsuppfattning problematiseras. Vidare belyses olika möjligheter att kommunicera och representera matematik, såväl vad gäller innehåll som produkt och process. Gällande svenskämnet betonas vikten av en helhetssyn på språket, där tala, lyssna, läsa och skriva samverkar. Delkursen behandlar även skönlitteraturens betydelse för språkutvecklingen. I anslutning härtil studeras och diskuteras läsmetoder och lässtrategier. Vikt kommer att läggas vid studentens egen skrivprocess, vilken relateras till den kommande yrkesverksamheten. Här kommer betydelsen av en grundläggande kännedom om det svenska språkets grammatiska struktur samt förmågan att uttrycka sig väl i tal och skrift att understrykas och efterfrågas. Slutligen studeras IT som ett verktyg för lärande.

Mål

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

Studenten ska efter delkursen kunna

- beskriva kunskapssynen i gällande styrdokument i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska samt utifrån denna kunskapssyn planera undervisning
- diskutera kunskapssynen utifrån den sociala aspekten av en hållbar utveckling
- förklara olika ämnesdidaktiska teorier kring barns språkutveckling gällande svenska, matematik samt engelska
- beskriva hur klass, kön och etnicitet kan påverka lärandemiljön.

Efter delkursens VFU ska studenten kunna

- planera, genomföra och muntligt redovisa ett temaarbete utifrån skönlitteratur med fokus på språkutveckling och matematiskt lärande
- planera, genomföra och analysera observationer rörande barns olika sätt att tillägna sig skriftspråket och matematisk begreppsbyggnad.
- planera, och genomföra undervisning vid minst två tillfällen i för kursen relevanta ämnesområden och med stöd av gällande styrdokument

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp

Studenten ska efter delkursen kunna

- bearbeta och analysera texter till innehåll och form, såväl andras som egna efter respons
- beskriva hur mänskligt språk i allmänhet och det svenska språket i synnerhet är uppbyggt och fungerar
- analysera och motivera olika metoder för läs- och skrivutveckling samt matematiklärande med utgångspunkt i aktuell forskning på området
- motivera läromedel/hjälpmedel av olika slag utifrån aktiva val, grundade på reflektion över de olika läromedlens förtjänster och svagheter
- behärska de vanligast förekommande tankeformerna/beräkningsstrategierna inom den grundläggande aritmetiken
- beskriva och exemplifiera hur barn utvecklar sin taluppfattning
- beskriva de algebraiska strukturer som ligger bakom våra vanligaste räkneregler
- visa säkerhet i sitt sätt att lösa matematiska problem
- använda sig av såväl produkt- som processutvärdering i matematik
- redogöra för de estetiska uttrycksformernas betydelse för barns lärande i svenska och matematik
- använda IT som redskap för undervisning och lärande
- redogöra för skönlitteraturens roll för språkutveckling.

Efter delkursens VFU ska studenten kunna

- planera, och genomföra undervisning vid minst sex undervisningstillfällen för alla barn i för kursen relevanta ämnesområden och med stöd av gällande styrdokument
- planera, genomföra och analysera en intervju gällande barns läs- och skrivutveckling samt matematiska förståelse

Förutom de inriktningsspecifika målen ska studenterna under kursen nå de generella mål för VFU som gäller för samtliga lärarstudenter. Student som läser sin första inriktning bedöms enligt VFU 2 (Bilaga 1) och student som läser sin andra inriktning bedöms enligt VFU 3 (Bilaga 2). Den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i delkurs 1 och delkurs 2.

Undervisningsformer

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

Undervisningen omfattar föreläsningar, workshops, studiegruppsarbete, yrkesdagbok samt verksamhetsförlagd undervisning.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv 22,5 hp

Undervisningen omfattar föreläsningar, seminarier, workshops, studiebesök, studiegruppsarbete, yrkesdagbok samt verksamhetsförlagd utbildning.

Undervisningen bedrivs på svenska. Dock kan undervisning på engelska förekomma om kursansvarig anser det nödvändigt.

Examinationsformer och betygsskala

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

Muntlig presentation, skriftlig rapport, studiegruppsarbete samt närvaro på verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp

Seminarier, enskilda skriftliga tentamina, enskilda skriftliga redovisningar, muntliga redovisningar, enskilt och i grupp, genom närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning samt en VFU-portfolio.

Student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen på den kursplan som student är antagen till. Den här kursen upphör och ges nu vt 11 för sista gången. Student kommer att erbjudas åtta (8) tentamenstillfällen inom loppet av tre (3) år. Dock gäller alltså grundregeln att student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen. När det gäller den verksamhetsförlagda utbildningen ska studenten ha rätt till två (2) praktiktillfällen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

Innan delkursstart inbjuds studenterna till kursplanering. Delkursen utvärderas muntligt vid kursråd under delkursens gång och enskilt skriftligt vid delkursens slut.

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv, 22,5 hp

Innan delkursstart inbjuds studenterna till kursplanering. Delkursen utvärderas muntligt vid kursråd under delkursens gång och enskilt skriftligt vid delkursens slut.

Övrigt

Kursen ingår i Lärarprogrammet.

Kursplanen är fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2008-01-17.

Bilaga: Litteraturlista för Lärare för grundskolans tidigare år med inriktning svenska, matematik och engelska I (LGS011)

Delkurs 1: Barnets olika språk, 7,5 hp

Björndal, Cato R. P. (2005). *Det värderande ögat*. Stockholm: Liber. s. 26- 60. (25 s.)

Fast, Carina (2008). *Literacy - i familj, förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur. (168 s.)

Johnsen – Hoinen, Marit (1990). *Matematik som språk*. Stockholm: Liber Ekonomi. (184 s.)

Lindö, Rigmor (2005). *Den meningsfulla språkväven*. Lund: Studentlitteratur. (kap. 1, 3) (52 s.)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11. (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/> Kap. 1-2 (13 s.) samt kursplan för kursen relevanta ämnen (max 7 s. per kursplan)

Nordlinder, Lars (2001). *Motivera - variera! Engelskundervisning år 1-7*. Stockholm: Utbildningsradion (UR). (142 s.)

Persson, Annika & Wiklund, Lena (2008). *Hur långt är ett äppelskal? - tematiskt arbete i förskoleklass*. Stockholm: Liber. (229 s.)

Handböcker/referenslitteratur

Kursplanerna för ämnena svenska, engelska och matematik för grundskolan <http://www.skolverket.se>

Delkurs 2: Svenska och matematik i ett didaktiskt perspektiv

Ahlberg, Ann (1995). *Barn och matematik*. Lund: Studentlitteratur. (162 s.)

Analysschema i matematik för åren före skolår 6 / Lärarhögskolan i Stockholm. PRIM-gruppen. 1. uppl. (2000). Stockholm: Skolverket. (45 s.)

Axelsson, Monica et al. (2006): *Ämne och språk - språkliga dimensioner i ämnesundervisningen*, Rapport från Kompetensfondsprojektet. Tillgänglig: www.rinkeby-multiling.stockholm.se/Aktuellt/Amneochsprak.pdf s. 1-48 (48 s.)

Bergius, Berit & Emanuelsson, Lillemor (2008). *Hur många prickar har en gepard? : unga elever upptäcker matematik*. Göteborg: NCM, Nationellt Centrum för Matematikutbildning, Göteborgs universitet. (133 s.)

Effektivt användande av IT i skolan: analys av internationell forskning. (2007). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Tillgänglig på Internet: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1906> (44 s.)

Frost, Jørgen (2009). *Läsundervisning och läsutveckling*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (220 s.)

Garne, Birgitta (2010). *Elever skriver: om skrivande, skrivundervisning och elevers texter*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. (Kap 1-6, 110 s.)

Johannesson Vasberg, Annika (2001). *Lyckas med läsning. Läs – och skrivinläring i Nya Zeeland*. Stockholm: Bonnier utbildning. (154 s.)

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. (s. 11-130).

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare. Övningar med facit och kommentarer*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur. (s. 5-60).

Jönsson, Karin (2007). *Litteraturarbetets möjligheter: En studie av barns läsning i årskurs F-3*. Malmö: Malmö Högskola. (265 s.)

Lindö, Rigmor (2005). *Den meningsfulla språkväven*. Lund: Studentlitteratur. (218 s.)

Lundberg, Ingvar (2010). *Läsningens psykologi och pedagogik*. 1. utg. Stockholm: Natur & kultur. (192 s.)

Lundberg, Ingvar & Herrlin, Katarina (2003). *God läsutveckling*. Stockholm: Natur och kultur. (72 s.)

Lundberg, Ingvar (2008). *God skrivutveckling*. Stockholm: Natur och kultur. (112 s.)

Lundberg, Ingvar & Sterner, Görel (2006). *Räknesvårigheter och lässvårigheter under de första skolåren: hur hänger de ihop?* Stockholm: Natur och kultur. (176 s.)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11. (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/> Kap. 1-2 (13 s.) samt kursplan för kursen relevanta ämnen (max 7 s. per kursplan)

McIntosh, Alistair (2008). *Förstå och använda tal- en handbok*. Göteborg: Nationellt centrum för matematikundervisning (NCM), Göteborgs universitet. (239 s.)

Nya språket lyfter!. (2009). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig på Internet: <<http://www.skolverket.se/sb/d/646>> (86 s.)

Runesson, Ulla (2005). Beyond discourse and interaction. Variation: a critical aspect for teaching and learning mathematics. *Cambridge Journal of Education*, vol.35, issue 1, s. 69-87. Tillgänglig: <<http://search.ebscohost.com.lib.costello.pub.hb.se/login>>

Samulesson, Stefan (2008). Vad kan tvillingforskning lära oss om tidig läs - och skrivinläring? I *Linköping Electronic Conference Proceedings*. (Konferens: Att erövra världen. Grundläggande färdigheter i läsning, skrivning och matematik, 26-27 november 2007 , Linköping. (s. 9- 22).

Svensson, Ann-Katrin (1996). *Språkstimulering med och utan dator: språklig medvetenhet hos barn på förskolor*. Malmö: Institutionen för pedagogik och specialmetodik, Lärarhögskolan. (35 s.)

Van de Walle, John (valfri upplaga). *Elementary and Middle School Mathematics: Teaching Developmentally*. New York: Longman (kap. 2, kap. 9-21) (362 s.)

En av följande två titlar skall väljas:

Löwing, Madeleine & Kilborn, Wiggo (2003). *Huvudräkning. En inkörsport till matematiken*. Lund: Studentlitteratur. (156 s.)

Rockström, Birgitta (2000). *Skriftlig huvudräkning. Metodbok*. Stockholm: Bonnier utbildning. (57 s.)